

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai

DĖL TEISIŲ KARIAMS SUTEIKIMO ESKTREMALIOSIOS SITUACIJOS METU

Dėl neteisėtos migracijos srauto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. 517 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo ir valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo paskyrimo“ paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija. Nuo ekstremaliosios situacijos paskelbimo jos mastas, vertinant pagal sulaikytų neteisėtų migrantų skaičių, yra išaugęs daugiau nei 5 kartus. Iki 2021 m. liepos 2 d. buvo sulaikyti 822, o nuo 2021 m. liepos 3 d. iki 2022 m. sausio 4 d. – 3 504 migrantai (iš viso 4 326 migrantai). Dar 8 109 migrantai nuo 2021 m. rugpjūčio 3 d. iki 2022 m. sausio 5 d. buvo neįleisti į Lietuvos Respubliką, nes bandė į ją patekti neleistinu būdu neleistinose vietose, o šie bandymai irgi turėjo įtakos ekstremaliosios situacijos masto sparčiam didėjimui.

Siekiant sustiprinti Lietuvos Respublikos sienos su Baltarusijos Respublika apsaugą ir suvaldyti ekstremaliąją situaciją, vadovaujantis Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 2 dalimi, yra pasitelkti Lietuvos kariuomenės kariniai vienetai, kurie teikia pagalbą Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT). Iš viso daugiau nei tūkstantis karių patelkta padėti VSAT atlikti jai pavestas funkcijas.

Iki 2021 m. gruodžio 10 d. kariai teikė pagalbą ir Viešojo saugumo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VST), kuriai pavesta užtikrinti viešąją tvarką neteisėtų migrantų apgyvendinimo vietose. Nors šiuo metu Lietuvos kariuomenė neteikia pagalbos VST, tačiau pagalbos būtų kreipiamasi, jeigu prireiktų padidinti neteisėtų migrantų apgyvendinimo vietų skaičių ar jose ženkliai padidėtų grėsmės lygis dėl masinių neramumų.

Pasieniečiams ir jiems talkinantiems kariams tenka susidurti su migrantais, ketinančiais neteisėtai kirsti Lietuvos Respublikos sieną su Baltarusijos Respublika ar ją kirtusiais. Migrantams

tenka duoti nurodymus ir apriboti jų galimybę neteisėtai patekti į Lietuvos teritoriją, atgrasyti nuo kitų neteisėtų veiksmų ar juos nutraukti. Pasitaiko atvejų, kai migrantai nepaklūsta pareigūnų nurodymams, bėga ar priešinasi, kelia neramumus, pasišalina iš laikino sulaikymo ir apgyvendinimo vietų, todėl atsiranda poreikis juos persekioti, sulaikyti ar (ir) taikyti specialiąsias priemones. Vykdam patuliavimo ir stebėjimo funkcijas, tenka stabdyti įtarimą dėl migrantų gabenimo sukėlusias transporto priemones ir jas tikrinti. Atliekant šiuos veiksmus, reikia identifikuoti asmenis, įsitikinti, ar jie neturi pavojingų daiktų, todėl yra būtina atlikti asmenų apžiūrą, dokumentų ar jų daiktų patikrinimą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Prezidento 2021 m. rugpjūčio 13 d. dekretu Nr. 1K-711 „Dėl teisių kariams suteikimo ekstremaliosios situacijos atveju“ ir Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. XIV-516 „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento sprendimo suteikti kariams teises ekstremaliosios situacijos atveju patvirtinimo“, kariams, kurie padeda VSAT ir VST vykdyti jų funkcijas, 3 mėnesiams suteiktos Lietuvos Respublikos karinės jėgos naudojimo statuto 13 straipsnio 1² dalyje nurodytos teisės (toliau – teisės):

- 1) duoti privalomus nurodymus fiziniams ir juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ir jų padaliniams;
- 2) persekioti ir sulaikyti asmenis, nevykdančius karių privalomų nurodymų arba įtariamus padarius ar darančius nusikalstamą veiką ar kitą teisės pažeidimą;
- 3) laikinai apriboti galimybę patekti į tam tikrą teritoriją ar patalpą, sustabdyti joje vykdomus darbus, tam tikroje teritorijoje apriboti ar uždrausti transporto priemonių eismą;
- 4) tikrinti asmenų, transporto priemonių, ginklų ir kitų daiktų dokumentus;
- 5) atlikti asmens apžiūrą ir jo turimų daiktų patikrinimą;
- 6) sustabdyti, tikrinti ir apžiūrėti transporto priemones, jose esančius krovinius ir daiktus, taip pat asmenis ir jų bagažą;
- 7) panaudoti specialiąsias priemones.

Minėtas terminas pratęstas 3 mėnesiams Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. XIV-622 „Dėl kariams ekstremaliosios situacijos atveju suteiktų teisių suteikimo trukmės pratęsimo“.

Teisių suteikimas kariams turėjo ženklų įtaką mažinant neteisėtos migracijos srautą bei užtikrinant tvarką pasienyje, migrantų laikino sulaikymo ir apgyvendinimo vietose. Ekstremaliosios situacijos valdymas tapo efektyvesnis, nes atsirado daugiau lankstumo perskirstant pajėgas, užtikrintos greitesnio reagavimo ir didesnio pasienio ruožo padengimo pajėgomis galimybės.

Kompetentingų institucijų vertinimu, neteisėtos migracijos iš Baltarusijos rizika vis dar išlieka aukšta dėl Baltarusijoje esančio ženklaus skaičiaus potencialių neteisėtų migrantų ir kitų

aplinkybių. Todėl ir toliau vidaus reikalų sistemai būtina karių, kuriems suteiktos teisės, pagalba, taip siekiant efektyviai užkardyti ar minimizuoti šią riziką.

Atsižvelgdama į ekstremaliosios situacijos mastą, siekdama išvengti grėsmės visuomenės rimčiai ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos karinės jėgos naudojimo statuto 13 straipsnio 1¹, 1² ir 1³ dalimis, **Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija**, apsvarsčiusi šį klausimą 2022 m. sausio 5 d. vykusio posėdžio metu, **prašo** Vyriausybės šį klausimą svarstyti artimiausiame posėdyje ir pateikti siūlymą Lietuvos Respublikos Seimui priimti sprendimą **kariams**, vykdančioms užduotis kariniuose vienetuose, kurie ekstremaliosios situacijos dėl masinio migrantų antplūdžio metu padeda VSAT ir VST pajėgoms vykdyti jų funkcijas likviduojant šią ekstremaliąją situaciją ir šalinant jos padarinius Lietuvos Respublikos pasienio ruože ir asmenų, neteisėtai kirtusių Lietuvos ir Baltarusijos valstybių sieną, laikino sulaikymo ir (ar) apgyvendinimo vietose, **suteiktų teisių suteikimo trukmę pratęsti 3 mėnesiams, t. y. iki 2022 m. gegužės 13 d.**

Atsižvelgdami į Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos 2022 m. sausio 5 d. posėdyje priimtą sprendimą ir susiformavusią praktiką, prašome Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei reikalingų teisės aktų projektus.

Vidaus reikalų ministrė,
Vyriausybės ekstremalių situacijų
komisijos pirmininkė

Agnė Bilotaitė

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius, Lietuva (2022-01-06 13:14:52)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL TEISIŲ KARIAMS SUTEIKIMO ESKTREMALIOSIOS SITUACIJOS METU
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-01-06 Nr. 1D-58
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Vizavimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Kęstutis Lančinskas, Viceministras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-01-06 08:30:33 (GMT+02:00)
Parašo formatas	Xades-C
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-01-06 08:30:50 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	ADIC CA-B,Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM,2.5.4.97=#1609313838373738333135,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2021-09-07 11:34:32–2024-09-06 11:34:32
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Agnė Bilotaitė, Vidaus reikalų ministrė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-01-06 12:00:03 (GMT+02:00)
Parašo formatas	Xades-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-01-06 12:00:24 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	ADIC CA-B,Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM,2.5.4.97=#1609313838373738333135,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2020-12-11 10:33:33–2023-12-11 10:33:33
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Giedrė Pakalnienė, Dokumentų tvarkytoja
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-01-06 13:13:57 (GMT+02:00)
Parašo formatas	Xades-C
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-01-06 13:14:13 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	ADIC CA-B,Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM,2.5.4.97=#1609313838373738333135,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2021-10-07 14:23:55–2024-10-06 14:23:55
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v11.0.0.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2022-01-06 13:14:52)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2022-01-06 13:14:52 atspausdino Haroldas Sabulis
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-